

SNAPSHOT

سپاس‌گزاری‌ها

این گزارش توسط دوون کان (Devon Cone) و جولیان دایچ (Julianne Deitch)، با مشارکت آوا مک‌لافلین گالیاردی (Ava McLaughlin)، سادیا کیدوای (Sadia Kidwai) و پریالی سور (Priyali Sur)، مفهومی سازی و تألیف شده است. جرمی کونیندایک (Jeremy Gagliardi)، هاردین لانگ (Hardin Lang)، کلی لیسون (Kellie Leeson)، مانیشا توماس (Manisha Thomas)، ونسا جکسون (Vanessa Jackson) و زانت شارف (Xanthe Scharff) بررسی و نظرات بیشتری ارائه دادند. جمع‌آوری و تحلیل معلومات با حمایت حنین احمد (Hanin Ahmed)، زینب شامون (Zainab Chamoun)، دوون کان (Devon Cone)، دینا فلورز (Diana Florez) و پریالی سور (Priyali Sur) انجام شد. این گزارش توسط دایانا کوئیک (Diana Quick) ویرایش و توسط گرتچن لارسن (Gretchen Larsen) طراحی شده است. سازمان بین‌المللی پناهندگان (RI) و کمیسیون پناهندگان زنان (WRC) مراتب قدردانی صمیمانه خود را از همه رهبران زن که در این تحقیق شرکت کردند، ابراز می‌دارند.

در باره سازمان پناهندگان بین‌المللی (Refugees International)

سازمان بین‌المللی پناهندگان (RI) خود را وقف ایجاد جهانی پذیرا تر برای پناهجویان کرده است. کارشناسان ما با شرکای خود در سراسر جهان همکاری می‌کنند تا چالش‌های پیش‌روی بیجاشدگان را بررسی کنند، راحل‌های سیاسی تدوین کنند، اقدامات لازم را بسیج کنند و قدرتمندان را پاسخگو سازند. سازمان پناهندگان بین‌المللی معتقد است افرادی که آوارگی را تجربه می‌کنند باید در مرکز جنبش برای پیشبرد راحل‌ها باشند. ما متعهد به گسترش فضا برای رهبری پناهندگان و رهبران محلی در سازمان خود، در عرصه عمومی و در سالون‌های قدرت هستیم. برای اطمینان از استقلال و اعتبار کار ما، ما تمویل دولتی یا سازمان ملل را نمی‌پذیریم. نقش حیاتی ما به ما کمک می‌کند تا مسئولیت‌پذیری را ارتقا دهیم و به ما اجازه می‌دهد تا آزادانه صحبت کنیم، زمانی که دیگران گاهی نمی‌توانند این کار را انجام دهند. www.refugeesinternational.org

در باره کمیسیون پناهندگان زنان

کمیسیون پناهندگان زنان (WRC) زندگی‌ها را بهبود می‌بخشد و از حقوق زنان، کودکان، جوانان و سایر افرادی که اکثراً در پاسخ‌های بشردوستانه به آوارگی و بحران‌ها نادیده گرفته می‌شوند، ارزش آن‌ها کم شمرده می‌شود و به آن‌ها خدمات کافی ارائه نمی‌شود، محافظت می‌کند. ما با جوامع بیجاشدگان همکاری می‌کنیم تا نیازهای آن‌ها را بررسی کنیم، راحل‌ها را شناسایی کنیم و از بهبود پایدار و دگرگون‌کننده‌ی جنسیتی در پالیسی‌ها و اقدامات بشردوستانه، توسعه‌ای و مربوط به بیجاشدن حمایت کنیم. از زمان تأسیس ما در سال 1989، ما متخصص برجسته‌ای در زمینه نیازهای زنان، کودکان و جوانان پناهنده و پالیسی‌های بوده‌ایم که می‌تواند از آن‌ها محافظت کرده و آن‌ها را توانمند سازد.

www.womensrefugeecommission.org

برای معلومات بیشتر، لطفا تماس بگیرید با:

هاردین لانگ (Hardin Lang)، معاون رئیس برنامه‌ها و پالیسی، سازمان بین‌المللی پناهندگان

hardin@refugeesinternational.org

جولیان دایچ (Julianne Deitch)، رئیس بخش تحقیق، کمیسیون پناهندگان زنان

julianned@wrccommission.org

تمام عکس‌ها براساس مجوز CC BY-NC-ND 2.0 یا CC BY-NC-ND 2.0 استفاده می‌شوند.

برای مطالعه گزارش کامل، به: <https://www.refugeesinternational.org/statements-and-news/new-report-aid-cuts-are-dismantling-the-women-led-organizations-that-support-women-and-girls-in-humanitarian-crises/> مراجعه کنید.

خلاصه اجرایی

در زمانی که نیازهای بشردوستانه به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده است، سیستم بشردوستانه جهانی با بحران عمیق تمویل مواجه است. آغاز بحران در اواخر سال 2024 و با تشدید شدن آن در جریان سال 2025، دولت‌های اصلی تمویل کننده، به ویژه ایالات متحده، کمک‌های بشردوستانه را به میزان قابل توجهی کاهش دادند و فعالان بشردوستانه را در تلاش برای برآوردن تقاضاهای رو به رشد قرار دادند. سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs)، علیرغم نقش اساسی‌شان در دسترسی و حمایت از زنان و دختران در شرایط بحرانی، به طور نامتناسبی تحت تأثیر این کاهش‌ها قرار گرفته‌اند.

این تحقیق بررسی می‌کند که چگونه سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) در محیط‌های بشردوستانه، کاهش بودجه اخیر را تجربه می‌کنند و به آن واکنش نشان می‌دهند. این گزارش چالش‌های پیش روی آن‌ها، استراتژی‌های که برای بقا اتخاذ می‌کنند و پیامدهای این سازگاری‌ها برای زنان و دختران، اصلاحات بشردوستانه و تلاش‌ها برای انتقال قدرت و منابع به بازیگران محلی را بررسی می‌کند. این تحقیق بر اساس مرور پیشینه تحقیق و منابع و 28 مصاحبه با افراد آگاه کلیدی از نمایندگان سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLO) در افغانستان، بنگلادش (کاکس بازار)، هندوراس، لبنان، سودان و اوکراین انجام شده است. مصاحبه‌ها در ماه می 2026 انجام شد و با استفاده از یک رویکرد استقرایی و مشارکتی تحلیل گردید تا موضوعات مشترک در بسترهای مختلف شناسایی شوند.

یافته‌ها نشان می‌دهد که کاهش بودجه یا تمویل نه تنها چالش‌های عملیاتی فوری برای سازمان‌های تحت رهبری زنان ایجاد می‌کند، بلکه چالش‌های ساختاری عمیق‌تری را نیز در سیستم بشردوستانه آشکار می‌سازد. سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) اظهار کردند که به اتخاذ استراتژی‌های بقای هرچه ناپایدارتری سوق داده شده‌اند؛ استراتژی‌های که بر فداکاری شخصی، کار بدون دستمزد و کوچک‌سازی سازمانی متکی اند. اگرچه این سازگاری‌ها ممکن است تداوم فعالیت‌ها را در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر سازند، اما هزینه‌های قابل‌توجهی به همراه دارند؛ از جمله کاهش دسترسی زنان و دختران به خدمات، تضعیف دستاوردهای به‌سختی حاصل‌شده در زمینه برابری جنسیتی و حقوق زنان، از دست رفتن تخصص فنی و حافظه نهادی، و تضعیف نظام‌های حمایت مبتنی بر جامعه.

این گزارش نتیجه‌گیری می‌کند که تلاش‌ها برای اصلاح نظام بشردوستانه باید فراتر از مدیریت کمبود منابع رفته و در عوض، به عدم‌توازن‌های دیرینه در توزیع قدرت، تأمین مالی و فرایندهای تصمیم‌گیری بپردازند. انجام این کار به تضمین این امر کمک می‌کند که سیستم‌های بشردوستانه از این بحران مالی، عادلانه‌تر، پایدارتر و پاسخگوتر به جوامعی که به آن‌ها خدمت می‌کنند، بیرون بیایند.

توصیه‌ها

فعالان بشردوستانه، تمویل کنندگان و ادارات سازمان ملل متحد باید:

- فیصدی بودجه یا تمویل مستقیم و اختصاصی به سازمان‌های تحت رهبری زنان و اولویت‌های بشردوستانه پاسخگو به جنسیت را افزایش دهند.** تمویل کنندگان و صندوق‌های مشترک تأمین مالی باید اهدافی قابل‌اندازه‌گیری برای سهمی از منابع مالی بشردوستانه که به سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) اختصاص می‌یابد، تعیین کنند و همچنین منابع مالی اختصاصی برای اولویت‌هایی همچون پیشگیری و مقابله با خشونت مبتنی بر جنسیت (GBV)، سلامت و حقوق جنسی و باروری (SRHR)، و رهبری زنان در نظر بگیرند. صندوق بشردوستانه سومالی با ایجاد یک بسته اختصاصی برای فعالیت‌های خشونت مبتنی بر جنسیت و حمایت از کودکان، مدل مفیدی را ارائه می‌دهد. تمویل کنندگان، از جمله صندوق‌های مشترک مبتنی بر کشور (CBPFs)، باید به‌صورت سالانه و عمومی درباره منابع مالی اختصاص‌یافته به سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) و اولویت‌های مرتبط با جنسیت گزارش‌دهی نمایند تا پاسخگویی تقویت شده و پیشرفت حاصل‌شده قابل پیگیری باشد.
- تأمین مالی انعطاف‌پذیر و چندساله، و همچنین تأمین منابع برای تقویت ظرفیت‌های نهادهای سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs)، باید در اولویت قرار گیرد.** از میان منابع مالی موجود، تمویل کنندگان باید کمک‌های مالی انعطاف‌پذیر و چندساله‌ای را افزایش دهند که از اجرای برنامه‌ها، سلامت سازمانی و هزینه‌های اداری و عملیاتی غیرمستقیم پشتیبانی می‌کنند. این امر به سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) امکان می‌دهد تا به‌سرعت با نیازها و اولویت‌های در حال تغییر سازگار شوند، برنامه‌های با تأثیر پایدار اجرا کنند، ظرفیت نهادی خود را ایجاد و حفظ نمایند، و روابط بلندمدت خود را با جوامع حفظ کنند.

- **شرایط دسترسی سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) به منابع مالی را ساده‌سازی کنید.** معیارهای واجد شرایط بودن باید ساده‌تر شده و پروسه‌های درخواستی کمک‌های بلاعوض، مدیریت، نظارت و گزارش‌دهی برای سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) تسهیل گردد؛ همچنین در صورت نیاز، حمایت‌های تخنیکی و مالی لازم برای اجرای این پروسه ارائه شود. شرایط بررسی‌های دقیق باید، در موارد مناسب، متناسب با اندازه و نوع سازمان‌ها – از جمله سازمان‌های مبتنی بر جامعه (CBOs) و سازمان‌های غیردولتی ملی (NGOs) – تنظیم و سازگار شود، و استفاده از سازوکار گواهی‌نامه ارزیابی صلاحیت نیز باید گسترش یابد.ⁱ صندوق بشردوستانه اوکراین (UHF) با موفقیت یک پروسه ارزیابی ظرفیت متناسب با شرایط محلی را برای سازمان‌های محلی معرفی کرده و مسیرهای تأمین مالی مستقیم برای سازمان‌های غیردولتی ملی ایجاد کرده است. این اقدامات به افزایش سهم منابع مالی اختصاص‌یافته به سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) از 19 فیصد در سال 2023 به 31 فیصد در سال 2024 کمک کرده است.ⁱⁱ
- **حمایت و افزایش اشتراک و رهبری مصون و معنادار سازمان‌های تحت رهبری زنان در تمام سطوح هماهنگی بشردوستانه و فضاهای تصمیم‌گیری،** بشمول تیم‌های بشردوستانه در سطح کشور، صندوق‌های مشترک مبتنی بر کشور (CBPFs)، سیستم‌های هماهنگی کلستری و سکتوری (فراتر از خشونت مبتنی بر جنسیت و SRHR) و بررسی نیازهای بشردوستانه و پلان‌های پاسخ بشردوستانه. می‌توان از تجربه حوزه مسئولیت‌پذیری خشونت مبتنی بر جنسیت (GBV Area of Responsibility) در حمایت از مشارکت معنادار و رهبری سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) در هماهنگی امور مرتبط با خشونت مبتنی بر جنسیت، درس‌هایی آموخت و آن‌ها را در سراسر سیستم‌های مختلف به کار گرفت.ⁱⁱⁱ گروه‌های کاری «جنسیت در اقدام بشردوستانه» همچنان بسترهای حیاتی برای هماهنگی سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) و پیشبرد اولویت‌های مرتبط با جنسیت در زمینه‌های مختلف بشردوستانه اند، اما به سرمایه‌گذاری مستمر نیاز دارند.^{iv}
- **در تمویل‌ها و پلتفرم‌های سرمایه‌گذاری کنید که از خودمختاری سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) برای تعیین اولویت‌ها و اعمال اختیار تصمیم‌گیری درباره منابع حمایت می‌کنند.** پلتفرم ملی شبکه بشردوستانه فمینیستی اوگاندا نمونه‌ای از مدل‌های نوین تأمین مالی و مدیریت بشردوستانه ارائه می‌دهد که رهبری سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs)، اداره جمعی، تقسیم خطر و رفاه بلندمدت جوامع را امکان‌پذیر می‌سازد؛^v در حالی که صندوق پاسخ اولیه (First Response Fund) نمونه‌ای از یک صندوق مشترک جهانی فمینیستی است که توسط مجموعه‌ای از سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) و صندوق‌های فمینیستی اداره می‌شود.^{vi}
- **نقشه‌برداری منظم از سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs) انجام داده و راهکارهای پیشگیرانه برای برقراری ارتباط و تقویت همکاری با این سازمان‌ها تطبیق کنید.** تمویل‌کنندگان، از جمله صندوق‌های مشترک مبتنی بر کشور (CBPFs)، باید با انجام ارتباط پیشگیرانه با سازمان‌های تحت رهبری زنان، معلومات واضح در مورد شرایط واجد شرایط بودن و شرایط بررسی دقیق برای دسترسی به منابع مالی را ارائه نمایند. صندوق بشردوستانه سوریه نشان داده است که چگونه نقشه‌برداری هدفمند از بازیگران محلی، ارتباط‌گیری متمرکز با سازمان‌های تحت رهبری زنان، و برگزاری جلسات معلوماتی در مورد شرایط واجد شرایط بودن و شرایط بررسی دقیق می‌تواند دسترسی به منابع مالی بشردوستانه را برای سازمان‌های که در غیر آن ممکن است از این روند کنار گذاشته شوند، گسترش دهد.
- **روی مکمل بودن سرمایه‌گذاری کنید، نه در رقابت.** برای اینکه سیستم بشردوستانه همچنان مؤثر باقی مانده و تأثیر قابل‌توجهی بر جوامع محلی داشته باشد، فرصت‌های تمویل که برای نهادهای محلی یا ملی در نظر گرفته شده‌اند باید رقابت از سوی سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی (NGOs) را محدود سازند. چارچوب جدید کمیته دائمی بین‌سازمانی (IASC) در زمینه تکمیل و هم‌افزایی بشردوستانه، الگویی را ارائه می‌کند که در آن بازیگران بشردوستانه می‌توانند نقش‌های مکمل را برای حمایت از اهداف مشترک ایفا کنند؛ به عنوان مثال، ارائه تخصص تخنیکی، پشتیبانی در بخش لجستیک و هماهنگی، یا دادخواهی و شریک‌سازی معلومات^{vii}.

- ⁱ Humentum و Trócaire، گواهی‌نامه ارزیابی صلاحیت: یک راحل احتمالی برای چالشی که در سطح محلی شناسایی شده است (واشنگتن دی‌سی: Humentum, 2023)، <https://humentum.org/blog-media/due-diligence-passporting-a-possible-solution-to-a-locally-identified-challenge>
- ⁱⁱ دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل متحد (OCHA)، گزارش سالانه 2024 صندوق بشردوستانه اوکراین (کی‌یف: OCHA, 2025)، <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-humanitarian-fund-annual-report-2024-enuk>
- ⁱⁱⁱ حوزه مسئولیت‌پذیری خشونت مبتنی بر جنسیت (GBV Area of Responsibility)، سازمان‌های تحت رهبری زنان (WLOs)؛ بسته منابع رهبری در هماهنگی امور مربوط به خشونت مبتنی بر جنسیت (2023)، <https://gbvaor.net/sites/default/files/2023-05/WLO%20Leadership%20in%20GBV%20Coordination%20Resource%20Package%20%281%29.pdf>
- ^{iv} بخش زنان سازمان ملل متحد (UN Women) 2024، چارچوب پاسخگویی جنسیتی <https://knowledge.unwomen.org/sites/default/files/2026-01/iasc-gender-accountability-framework-report-2024-en.pdf> (2025)
- ^v شبکه بشردوستانه فمینیستی، استخراج شده توسط طرح: اقدامات مدیریت خطر بشردوستانه، جامعه مدنی تحت رهبری زنان، و خشونت ساختاری در اداره جهانی کمک‌های بشردوستانه (نوامبر 2025)، <https://static1.squarespace.com/static/6072068ad84bdb774791b965/t/69ef5e8b7a06ad22d06d1e9a/1777294987829/Extractive+by+Design+Report.pdf>
- ^{vi} M. Daigle و C. Mazzilli، N. Veerapen (2026) مسیرهای برای تمویل مالی بهتر سازمان‌های تحت رهبری زنان. گزارش گروه سیاست بشردوستانه (HPG). لندن: ODI Global، www.odi.org/en/publications/pathways-to-better-funding-for-women-led-organisations
- ^{vii} گروه مشورتی بشردوستانه، مکمل بودن بشردوستانه: ایجاد توازن مجدد قدرت برای یک سیستم مردم‌محور - در صورت امکان محلی، و در صورت لزوم بین‌المللی (ملبورن: گروه مشورتی بشردوستانه، 2025)، <https://reliefweb.int/report/world/humanitarian-complementarity-rebalancing-power-people-centred-system-local-possible-international-necessary-think-piece>